

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

ІХ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(присвячена пам'яті професора
Григорія Євтіювича Мазнева)

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

ЧАСТИНА 1

06-07 березня 2025 року

Харків – 2025

Управління розвитком соціально-економічних систем: Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена пам'яті професора Григорія Євтієвича Мазнева). (м. Харків, 06-07 березня 2025 року). Харків : ДБТУ. Ч. 1. 2025. 804 с.

ГОЛОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

В.М. МИХАЙЛОВ – проректор з наукової роботи ДБТУ, доктор технічних наук, професор.

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

М.А. СЕРІК – проректор з науково-педагогічної роботи ДБТУ, кандидат технічних наук, доцент;
Ю.М. САГАЧКО – завідувачка кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, доцент.

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

В.І. АРАНЧІЙ – перший проректор Полтавського державного аграрного університету, професор;
І.Г. БРИТЧЕНКО – проректор з міжнародних зв'язків, професор Університету менеджменту безпеки в Кошице (Словаччина), доктор економічних наук, професор;
С.І. ВАСИЛИШИН – директор Інституту обліку і фінансів НААН, провідний науковий співробітник ННЦ «Інститут аграрної економіки», доктор економічних наук, професор;
Н.М. ВДОВЕНКО – завідувачка кафедри глобальної економіки НУБіП, доктор економічних наук, професор;
Т.А. ВЛАСЕНКО – завідувачка кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор;
О.В. ГРІДІН – доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, доцент;
Ю.І. ДАНЬКО – проректор з наукової роботи СНАУ, доктор економічних наук, професор;
С.О. ЗАЙКА – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, професор;
С.М. КВАША – проректор з навчальної та виховної роботи НУБіП, доктор економічних наук, професор, академік НААНУ;
І.О. КРЮКОВА – завідувачка кафедри обліку і оподаткування ОДАУ, доктор економічних наук, професор;
Т.М. ЛОЗИНСЬКА – завідувачка кафедри публічного управління та адміністрування ПДАУ, доктор наук з державного управління, професор;
О.С. МАКОВОЗ – професор кафедри менеджменту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», доктор економічних наук, професор;
О.В. МАНДИЧ – професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування ДБТУ, доктор економічних наук, професор;
А.В. МОСКАЛЕНКО – декан факультету менеджменту, адміністрування та права ДБТУ, доктор юридичних наук, професор;
С.І. МІНЕНКО – завідувачка відділу аспірантури та докторантури, Голова Ради молодих вчених ДБТУ, членкиня РМВ при ХОВА, доктор філософії, доцент;
В.М. НАГАСЬВ – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор педагогічних наук, професор;
В.С. НІЦЕНКО – професор кафедри підприємництва та маркетингу, Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, доктор економічних наук, професор;
Г.П. ПАСЕМКО – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор наук з державного управління, професор;
РАФАЛ РЕБІЛАС – проректор з міжнародних питань, академія ВСБ, Домброва-Гурнича, Республіка Польща;
ЯЦЕК СКУДАРСКИ – доктор-інженер, Варшавський університет природничих наук – SSGW, Республіка Польща;
О.В. СМІГУНОВА – в.о. вченого секретаря Інституту тваринництва Національної академії аграрних наук України, кандидат економічних наук, доцент;
І.Б. ЯЦІВ – професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ЛНУП, доктор економічних наук, професор;
А.М. ЯЦУН – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор економічних наук, професор.

© *Автори матеріалів, 2025*

© *Державний біотехнологічний університет, 2025*

Отже, формування та функціонування системи управління економічною безпекою аграрних підприємств є складним і багатогранним процесом. Успішна реалізація цієї системи дозволяє підприємствам не лише зберегти свою конкурентоспроможність, але й забезпечити стабільний розвиток у довгостроковій перспективі. Для цього необхідно постійно вдосконалювати підходи до управління економічною безпекою, враховуючи зміни в зовнішньому середовищі та внутрішніх умовах.

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ДРАЙВЕР УПРАВЛІНСЬКИХ ЗМІН

Мацука В.М., кандидат економічних наук, доцент,
Маріупольський державний університет, м. Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0953-8769>

У сучасних умовах ведення бізнесу процеси вдосконалення господарської діяльності неможливі без впровадження цифрових технологій. Цифровізація відкриває нові можливості для бізнесу: дозволяє завойовувати ринки, швидше інтегрувати нові технології не лише у виробничі процеси, а й на всіх рівнях управління. Динамічний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, таких як штучний інтелект (ШІ), блокчейн, Big Data, інтернет речей (IoT) та хмарні обчислення, підтверджує актуальність дослідження цифрового менеджменту. Використання сучасних цифрових інструментів та платформ створює конкурентні переваги, оптимізує витрати й забезпечує своєчасну реакцію на зміни як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі.

Кожне підприємство має власну організаційну структуру та систему господарських процесів, які можуть бути адаптовані до цифровізації. Хоча наразі не існує універсальної концепції цифрового менеджменту, є перевірені технології для контролю, моніторингу й аналізу даних. Наприклад, інтеграція ШІ дозволяє автоматизувати рутинні завдання, аналізувати великі обсяги даних і робити прогнози, що сприяють прийняттю стратегічних рішень. Проте повна цифровізація управлінських процесів залишається складним завданням через обмеження у розвитку технологій, дефіцит фахівців і постійну змінність зовнішнього середовища, яке важко передбачити [1, с. 262].

Основу цифрового менеджменту складають принципи науково-технологічного прогресу, креативні підходи та проривні технології [2, с. 152]. Цифровий менеджмент розвивається в умовах так званого «розумного суспільства», яке базується на знаннях, цифрових ресурсах і сталому розвитку. Інформаційний розвиток підприємства забезпечується ефективним використанням інформаційних ресурсів і можливостей інтернету речей, які дозволяють підключати фізичні об'єкти до цифрових систем управління.

Важливість цифрового менеджменту зумовлена його здатністю вдосконалювати управлінські процеси завдяки кваліфікованим фахівцям, які вирішують складні питання цифровізації. Це потребує підготовки нових спеціалістів, здатних використовувати сучасні технології, зокрема блокчейн для забезпечення прозорості операцій або Big Data для аналізу клієнтської поведінки. Формування цифрового суспільства спрямоване на розвиток творчого потенціалу, інтелектуальної діяльності та міжкультурної взаємодії. У центрі цифровізації лежать знання та сучасні технологічні підходи [3, с. 33].

Освітні програми, орієнтовані на цифровий менеджмент, повинні впроваджуватися на всіх рівнях управління, включаючи державний і місцевий. У контексті автоматизації важливо формувати соціальні зв'язки, які сприятимуть розвитку творчого потенціалу населення та вдосконаленню підходів до господарської діяльності. Наприклад, ініціативи щодо впровадження національних цифрових платформ для освіти й бізнесу сприяють підвищенню цифрової грамотності та залученню до новітніх інструментів.

Цифрові технології дають менеджерам доступ до великого обсягу даних, оперативного прийняття рішень, спільної роботи та онлайн-нарад у реальному часі. Це значно прискорює комунікаційні процеси, що особливо важливо для великих підприємств із багаторівневою структурою. Наприклад, хмарні технології дозволяють зберігати й обробляти дані без необхідності використання локальних серверів, що спрощує роботу з інформацією. Інтеграція чат-ботів, заснованих на ШІ, забезпечує миттєву взаємодію з клієнтами й підвищує їхню лояльність.

Однак цифровізація має і свої виклики. Поширення гаджетів та великих обсягів інформації можуть спричинити втрату концентрації й ефективності. Нечіткість під час дистанційного спілкування, кібербезпека та технічні проблеми також є бар'єрами. Для їх подолання необхідно інвестувати в інфраструктуру та підвищення цифрової культури співробітників.

Розвиток цифрового менеджменту гальмують обмежені можливості програмного забезпечення та відсутність єдиних стандартів автоматизації. Кожне підприємство використовує свої унікальні рішення, що створює проблеми з сумісністю. Для подолання цих викликів необхідно впроваджувати інтегровані платформи, що дозволять ефективно синхронізувати різні бізнес-процеси [4].

Щоб забезпечити ефективну цифровізацію управління, важливо:

- 1) стандартизувати термінологію для уникнення непорозумінь;
- 2) створити чіткі нормативні матеріали для впровадження цифрових технологій;
- 3) розробити математичні моделі, які відображають діяльність підприємства з урахуванням Big Data;
- 4) сформулювати моделі бізнесу, адаптовані до змінних умов ринку та зосереджені на автоматизації рутинних процесів [5].

Сучасне покоління менеджерів, яке виросло в цифровому середовищі, має унікальну можливість інтегрувати інноваційні технології у бізнес-процеси. Наприклад, використання доповненої реальності (AR) у маркетингу чи впровадження аналітики даних у реальному часі допомагає швидше адаптуватися до змін ринку. Це сприятиме не лише розвитку бізнесу, а й розв'язанню глобальних соціальних проблем. Цифровий менеджмент – це не лише інструмент, а й шлях до формування інноваційного майбутнього.

Література:

1. Matsuka V., Horbashevskaya M. Innovative management in the era of digital transformation. *Маркетинг і логістика в системі менеджменту: виклики цифрової глобалізації: тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції, пам'яті професора Євгена Крикавського*. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2024. С. 261-263 URL: <https://science.lpnu.ua/ml-conference/proceedings> (дата звернення: 25.01.2025).
2. Мацука В. Тренди сучасного менеджменту. *Стратегічні імперативи сучасного менеджменту*: 36. матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції. К. : КНЕУ, 2024. С. 151-153. DOI: <https://doi.org/10.35668/978-966-926-500-5>
3. Седіков Д.В., Палвашова Г.І., Асауленко Н.В. Цифровий менеджмент як сучасний тренд розвитку підприємства. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 3. С. 30-35. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-3-5>
4. Digital strategy in a time of crisis. McKinsey. 2020.
5. Shevchenko A. Digital era. Just about digital technology. Kyiv: Summit Book. 2018. 457 p.